

Mallorca, 283
08037 Barcelona
www.icab.cat

Tel. 93 496 18 82
Fax 93 487 15 70
icab@icab.cat

IL·LUSTRE COL·LEGI
DE L'ADVOCACIA DE BARCELONA
SORTIDA: 07/07/2016 14:42
RS2016/00019144

Il·lustre Sr. Rafael Ribó
Síndic de Greuges de Catalunya
Passeig de Lluís Companys, 7
08003 Barcelona

Barcelona, 15 de juny 2016

Il·lustre Sr. :

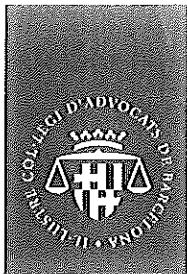
M'adreço a vostè en la meva qualitat de Degà de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, i en compliment de l'acord de la Junta de Govern que presideixo adoptat en sessió de 14 de juny de 2016, amb la finalitat de formalitzar queixa davant de l' Institució que representeu, respecte de la interpretació restrictiva de la normativa en matèria d'assistència al detingut que els cossos policials estan portant a terme i, concretament, respecte del dret a la informació en els processos penals i el dret a accedir a les actuacions.

En aquest sentit, acompanyo a la present comunicació, Informe elaborat per l' ICAB expositiu de la situació i que fonamenta l'acord adoptat en el si de la Junta de Govern que m'honoró en presidir.

A tal efecte, resto a la vostra disposició per qualsevol qüestió que considereu en la matèria.

Rebeu una cordial salutació

Oriol Rusca i Nadal
Degà

INFORME EN MATÈRIA D'ASSISTÈNCIA AL DETINGUT ELABORAT PER L'ICAB EN RELACIÓ A L'INTERPRETACIÓ DE L'ACTUAL REDACTAT DE L'ARTICLE 520 LL.E. CRIM.

Des del 2010 han estat dictades diferents directives que afecten a les garanties del procediment penal.

En aquest sentit:

- Directiva 2010/64/UE, de 20 d'octubre de 2010, sobre el dret a interpretació i traducció en els procediments penals,
- Directiva 2012/13/UE, 22 de maig de 2012, relativa al dret a la informació en els procediments penal,
- Directiva 2013/48/UE, sobre el dret a l'assistència lletrada en els procediments penals i en els procediments relatius a l'ordre de detenció europea, i sobre el dret que s'informi a un tercer en el moment de la privació de llibertat i a comunicar-se amb tercers i amb autoritats consulars durant la privació de llibertat.

Les diferents directives dictades, finalment, han estat objecte de transposició a la legislació interna a través de les següents lleis:

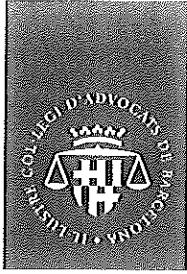
- Llei Orgànica 5/2015, de 27 d'abril, per la que es modifica la Ll.E.Crim. i la Ll.O.P.J, per a procedir a la transposició de la Directiva 2010/64/UE, de 20 d'octubre de 2010, sobre el dret a interpretació i traducció en els procediments penals i la Directiva 2012/13/UE, 22 de maig de 2012, relativa al dret a la informació en els procediments penal.
- Llei Orgànica 13/2015, de 5 d'octubre, de modificació de la LL.E.Crim, per l'enfortiment de les garanties processals i la regulació de les mesures de investigació tecnològica.

Pel que fa a la qüestió de l'assistència al detingut i, en particular, el dret d'accés a l'atestat:

La Directiva 2012/13/UE, de 22 de maig de 2012, relativa al dret a la informació en els processos penals, fa referència detallada al dret d'accés en la seva exposició de motius:

"(28) Debe facilitarse con prontitud a la persona sospechosa o acusada la información acerca de la infracción penal que se sospecha ha cometido o de cuya comisión se le acusa, a más tardar antes de su primer interrogatorio oficial por parte de la policía o de otra autoridad competente, y sin perjuicio del desarrollo de las investigaciones en curso. Debe facilitarse una descripción de los hechos constitutivos de infracción penal incluyendo, si se conocen, el lugar y la hora así como la posible tipificación jurídica, de forma suficientemente detallada, teniendo en cuenta la fase del proceso penal en la que se facilite esa descripción, a fin de salvaguardar la equidad del procedimiento y permitir el ejercicio efectivo de los derechos de la defensa.

(30) Los documentos y, si procede, fotografías y grabaciones de sonido o de vídeo, que resulten fundamentales para impugnar de forma efectiva la legalidad de la

INFORME EN MATÈRIA D'ASSISTÈNCIA AL DETINGUT ELABORAT PER L'ICAB EN RELACIÓ A L'INTERPRETACIÓ DE L'ACTUAL REDACTAT DE L'ARTICLE 520 LI.E. CRIM.

detención o privación de libertad de una persona sospechosa o acusada, con arreglo a la legislación nacional, deben ponerse a disposición de esta o de su abogado a más tardar antes del momento en que una autoridad judicial competente deba decidir sobre la legalidad de la detención o privación de libertad de conformidad con el artículo 5, apartado 4, del CEDH, y en el momento oportuno para permitir el ejercicio efectivo del derecho a impugnar la legalidad de la detención o privación de libertad.

(31) A efectos de la presente Directiva, el acceso a las pruebas materiales, tal como las define la legislación nacional, ya sean favorables o desfavorables para la persona sospechosa o acusada y que obren en poder de las autoridades competentes responsables del expediente penal específico, debe incluir el acceso a materiales como, por ejemplo, documentos y, si procede, fotografías y grabaciones de sonido o de vídeo. Las autoridades competentes pueden recoger dichos materiales en un archivo de expedientes o conservarlos de cualquier modo adecuado de conformidad con la legislación nacional.

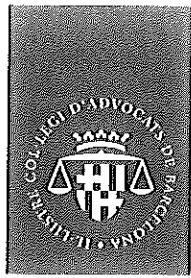
(36) Una persona sospechosa o acusada, o su abogado, debe tener derecho a impugnar, de conformidad con los procedimientos previstos en la legislación nacional, el hecho de que las autoridades competentes no le hayan proporcionado la información contemplada o determinados materiales del expediente con arreglo a la presente Directiva, o bien se hayan negado a hacerlo. Este derecho no conlleva para los Estados miembros la obligación de prever un procedimiento específico de recurso, un mecanismo o procedimiento de reclamación aparte mediante el cual pueda impugnarse ese hecho.

(40) La presente Directiva debe establecer normas mínimas. Los Estados miembros pueden ampliar los derechos establecidos en ella para proporcionar un mayor nivel de protección también en situaciones no explícitamente contempladas en la presente Directiva. El nivel de protección nunca debe ser inferior al de las normas contempladas en el CEDH, tal como se interpretan en la jurisprudencia del Tribunal Europeo de Derechos Humanos.”

Per altra part, l'article 7 de la Directiva és clar al respecte, ja que indica:

“1. Cuando una persona sea objeto de detención o privación de libertad en cualquier fase del proceso penal, los Estados miembros garantizarán que se entregue a la persona detenida o a su abogado aquellos documentos relacionados con el expediente específico que obren en poder de las autoridades competentes y que resulten fundamentales para impugnar de manera efectiva, con arreglo a lo establecido en la legislación nacional, la legalidad de la detención o de la privación de libertad.

2. Los Estados miembros garantizarán que la persona acusada o sospechosa o su abogado tengan acceso al menos a la totalidad de las pruebas materiales en posesión de las autoridades competentes a favor o en contra de dicha persona, para salvaguardar la equidad del proceso y preparar la defensa.”

INFORME EN MATÈRIA D'ASSISTÈNCIA AL DETINGUT ELABORAT PER L'ICAB EN RELACIÓ A L'INTERPRETACIÓ DE L'ACTUAL REDACTAT DE L'ARTICLE 520 LL.E. CRIM.

També la Directiva preveu al paràgraf 4 del seu art. 7 la possibilitat de limitar aquest dret:

"4. No obstante lo dispuesto en los apartados 2 y 3, siempre y cuando ello no suponga un perjuicio para el derecho a un juicio equitativo, podrá denegarse el acceso a determinados materiales si ello puede dar lugar a una amenaza grave para la vida o los derechos fundamentales de otra persona o si la denegación es estrictamente necesaria para defender un interés público importante, como en los casos en que se corre el riesgo de perjudicar una investigación en curso, o cuando se puede menoscabar gravemente la seguridad nacional del Estado miembro en el que tiene lugar el proceso penal. Los Estados miembros garantizarán que, de conformidad con los procedimientos previstos por la legislación nacional, sea un tribunal quien adopte la decisión de denegar el acceso a determinados materiales con arreglo al presente apartado o, por lo menos, que dicha decisión se someta a control judicial."

La Comissió Nacional de Coordinació de la Policia Judicial, en sessió de data 15 de juliol de 2015 va considerar que:

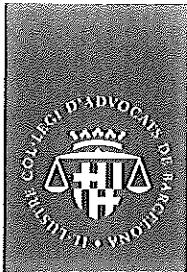
"En relació a l'aplicació de la Directives 2012/13/UE de 22 de maig de 2012, relativa al dret a la informació en els processos penals, i en la que s'estableix que els Estats membres garantiran que s'entregui a la persona detinguda o al seu advocat els documents relacionats amb l'expedient policial que obrin en poder dels funcionaris competents i que resultin fonamentals per impugnar de manera efectiva la legalitat de la detenció..... aprovant per unanimitat la proposta efectuada pel Comitè Tècnic en el sentit:

....
Es consideren elements de les actuacions policials essencials per impugnar la legalitat de la detenció i que consisteixen únicament en aquella informació que sigui fonamental per recórrer o valorar la correcció de la detenció i que han de facilitar-ne al detingut o al seu lletrat els següents:

- Lloc, data i hora de la detenció*
- Lloc, data i hora de la comissió del delicto.*
- Identificació del fet delictiu que motiva la detenció i breu resum dels fets*
- Indicis..." dels que es dedueix la participació del detingut en el fet delictiu (indicis molt genèrics..."*

En base a aquesta interpretació , els MMEE faciliten als lletrats que es personen a les dependències policials en l'exercici de la tasca d'assistència lletrada al detingut, el denominat formulari N01 en el que, segons les situacions, aquesta informació consta en menys o més detall.

Amb posterioritat a la reforma operada per la LL.O. 13/2015, de 5 d'octubre, de modificació de la LLE.Crim. per l'enfortiment de les garanties processals i la regulació de les mesures de investigació tecnològica, l'advocacia considera que la possibilitat dels lletrats en l'exercici del dret a l'assistència al detingut a accedir als elements de l'atestat policial es basa en:

INFORME EN MATÈRIA D'ASSISTÈNCIA AL DETINGUT ELABORAT PER L'ICAB EN RELACIÓ A L'INTERPRETACIÓ DE L'ACTUAL REDACTAT DE L'ARTICLE 520 LL.E. CRIM.

- La redacció de la Directiva 2012/13/UE, de 22 de maig de 2012, relativa al dret a la informació en els processos penals, i
- La redacció actual dels arts. 118, 520 i 527 de la LL.E.Crim.

En aquest sentit, l'art. 527 de la LL.E.Crim recull:

*"1. En los supuestos del artículo 509, el detenido o preso podrá ser privado de los siguientes derechos si así lo justifican las circunstancias del caso:
d) Acceder él o su abogado a las actuaciones, salvo a los elementos esenciales para poder impugnar la legalidad de la detención."*

Per tant, si l'article 527 preveu que en els supòsits de l'art. 509 es pot procedir a la privació del dret a accedir a les actuacions, en sentit contrari, la no concorrència dels supòsits previstos a l'article 509 i, per tant, la no aplicació de l'article 527, permet conculoure que el dret a accedir a les actuacions, i contemplat també a l'article 118 no es troba limitat en la resta de supòsits, ja que la única limitació a aquest accés a les actuacions ha de ser mitjançant l'aplicació estricta de l'article 527 i el mecanisme formal previst en el seu segon paràgraf del precepte.

No ha estat possible consensuar amb MMEE una interpretació comuna dels preceptes indicats, en tant que en la última reunió mantinguda en seu de comissió mixta ICAB-MMEE, amb data 30 de maig es reiteren en que ells han de seguir les instruccions donades en seu de la Comissió Nacional de Coordinació de la Policia Judicial de data 15 de juliol de 2015 i, per tant, consideren que el lliurament del formulari N01 compleix amb aquelles indicacions i criteris.

Per aquest motiu, la Junta de Govern de l' ICAB reunida en sessió del 14 de juny va aprovar acord amb la finalitat de formular queixa davant del Síndic de Greuges de Catalunya respecte de la interpretació restrictiva de la normativa en matèria d'assistència al detingut que els cossos policials estan portant a terme i, concretament, respecte del dret a la informació en els processos penals i el dret a accedir a les actuacions.

Barcelona, a 15 de juny de 2016.